

Č E S K Á R E P U B L I K A
Č E S K Á Š K O L N Í I N S P E K C E
Oblastní pracoviště
České Budějovice

Inspekční zpráva

Základní škola TGM Blatná, okres Strakonice

T. G. Masaryka 520, PSČ 388 01

Identifikátor školy: 600063801

Termín konání orientační inspekce: 17. – 19. duben a 23. – 25. duben 2001

Čj.	076 88/01-2038
Signatura	og6cu103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola T. G. Masaryka Blatná je příspěvkovou organizací zřizovanou městem Blatná. Součástí školy je školní jídelna a školní družina. Škola nemá vlastní tělocvičnu, pozemek je mimo areál školy. Budova nebyla projektována jako škola. Třídy mají rozdílnou velikost. Převažují menší místnosti, podmínky pro výuku jsou stížené.

Na 1. stupni je vyučováno podle dvou vzdělávacích programů. I. A, II. A, IV. A, V. A postupuje podle učebních dokumentů Obecná škola čj. 12035/97-20. Ostatní třídy používají učební dokumenty Základní škola, čj. 16847/96-2 doplněné čj. 25018/98-22.

Na 2. stupni je v VII. A, VIII. A, IX. A dokončována rozšířená výuka jazyků podle učebního plánu čj. 16333/96-22-21. Ostatní třídy se učí podle učebních dokumentů Základní škola čj. 16847/96-2 doplněných dodatkem čj. 25018/98-22.

Ředitelka školy pracuje ve funkci od roku 1992. Od začátku kalendářního roku 2001 je škola právním subjektem.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk 1. stupeň

Časová dotace předmětu souhlasí s používanými učebními plány. Obsah učiva je v souladu s jejich osnovami. V 5. ročníku byla podle zápisů v třídních knihách výuková témata uspořádána tak, že výběr učiva ve vzdělávacím programu Obecná škola byl téměř totožný s výběrem učiva ve vzdělávacím programu Základní škola. Ve všech sledovaných hodinách byly pro výuku stanoveny vhodné a přiměřené vzdělávací cíle. Návaznost učiva na dříve probranou látku byla zajištěna.

Celkem bylo hospitováno 5 vyučovacích hodin. Výuka byla ve 3 hodinách zajištěna učiteli s odbornou i pedagogickou způsobilostí pro 1. stupeň, v jedné hodině učitelkou s odbornou i pedagogickou způsobilostí pro jiný typ školy, v jedné hodině bez odborné i pedagogické způsobilosti. Na úroveň výuky v hospitovaných hodinách neměla tato skutečnost žádný negativní vliv. Ve všech třídách byly používány platné učebnice. K dispozici byla i didaktická technika, která však nebyla ve sledovaných hodinách využívána. Didaktické pomůcky byly vhodně a cílevědomě využívány ve třídách 1. ročníku.

Výuka probíhala ve značně rozdílných materiálně technických podmínkách. Dvě učebny byly prostorné, vybavené novým nábytkem. Ostatní třídy byly stísněné, špatně větratelné. Velikost neodpovídala počtu žáků, omezovala využívání pomůcek a estetického vlivu prostředí na žákovu osobnost. Přesto panovala v průběhu výuky ve většině tříd příjemná pracovní atmosféra.

Výuka byla ve všech hodinách účelně řízena. Formy práce byly podle možnosti obměňovány tak, aby se předcházelo únavě žáků. V průběhu hodin učitelé s žáky individuálně pracovali, využívali skupinovou práci, pozornost věnovali žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Učivo bylo žákům předkládáno věcně správně a srozumitelně. Dostatek času byl věnován procvičení a upevnění učiva. Vyučovací čas byl ve většině hodin plně a účelně využit. Schopnost aplikovat učivo měla v některých třídách nižší úroveň (zejména čtení a mluvní dovednosti žáků). Ukončení hodiny, shrnutí učiva a zhodnocení práce žáků bylo v některých hodinách kusé, v některých úplně chybělo. Kladem všech hodin byla pozitivní úvodní motivace žáků, spravedlivé hodnocení jejich znalostí a časté využívání pochval a povzbuzení v průběhu výuky.

Chování žáků ve všech hodinách bylo ukázněné. Jejich osobnost byla učiteli respektována. Žáci

píší přiměřeně dlouhé texty. Vyučující je pravidelně opravují. V žákovských knížkách měli žáci dostatečný počet známek. Většina známek byla z písemných projevů, ústní projevy byly hodnoceny méně často. Verbální komunikace učitelů byla klidná, vyvážená, plynulá.

Sledované hodiny byly hodnoceny ve škále od vynikajících po velmi dobré. Celkově měla výuka velmi dobrou úroveň.

Matematika 1. stupeň

Časová dotace předmětu souhlasila s učebním plánem. Obsah učiva byl v souladu s učebními osnovami. Ve sledovaných hodinách byly stanoveny vhodné a přiměřené výukové cíle. Zajištěna byla plynulá návaznost učiva.

Celkem byly hospitovány 4 vyučovací hodiny. Výuka byla ve 3 hodinách zajištěna učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí, v 1 hodině učitelkou s odbornou způsobilostí pro 2. stupeň. Na úroveň výuky neměla tato skutečnost žádný negativní vliv.

Výuka matematiky probíhala v rozdílných materiálně technických podmínkách. Práci učitelů ztěžoval nedostatek prostoru v některých učebnách, nemožnost účinného větrání a zařazení relaxačních chviliek. Stísněné podmínky působily rušivě i v oblasti estetického působení tříd. Přesto i zde panovala v průběhu výuky klidná pracovní atmosféra. Výuka byla ve všech třídách účelně řízena. Byly voleny takové formy práce, které předcházely únavě žáků. Hodiny byly živé a pestré. Střídány byly ústní i písemné činnosti, často byly zařazovány didaktické hry a soutěže, práce ve skupinách. Pozornost byla věnována použití názorných pomůcek, při zápisech byly využity barevné křídly. V nižších ročnících byla často zařazena individuální práce pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Dostatek času byl věnován procvičení a upevnění učiva. Velmi dobré dovednosti prokazovali žáci při početních úkonech s desetinnou čárkou. Vyučovací čas byl ve všech třídách účelně využit. V závěru hodin bylo učivo shrnuto a zhodnocena práce žáků. Kladem všech hodin byla pozitivní motivace žáků v průběhu celé výuky, objektivní a formativní hodnocení všech jejich činností. Jejich osobnost byla vyučujícími respektována.

Písemné projevy žáků měly přiměřenou délku a obtížnost. Učiteli jsou často kontrolovány. Počet známek v žákovských knížkách byl ve vyšších ročnících postačující. V 1. a 2. ročníku využívaly učitelky k hodnocení činnosti žáků i jiné pedagogické prostředky (pochvaly, odměny). Pozornost byla věnována rozvoji komunikativních dovedností žáků. Při výpočtu jednotlivých příkladů byly důsledně vyžadovány odpovědi v celých větách. Verbální komunikace všech učitelů byla klidná, jasná a zřetelná.

Kvalita výuky byla v dílčích závěrech hodnocena od vynikajících po velmi dobrou. Celkově měla výuka vynikající úroveň.

Dramatická výchova 1. stupeň

Výuka byla sledována ve 2., 4. a 5. ročníku. Předmět byl zařazen v souladu s učebními osnovami Obecné školy jako samostatný předmět s 1hodinovou dotací. Cílené propojování prvků dramatické výchovy v ostatní sledované výuce zaznamenáno nebylo. Předmět vyučovali třídní učitelé s odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku na prvním stupni základní školy. Ve 2. ročníku neměla vyučující požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost. (Absolvovala vysokoškolské vzdělání zaměřené na speciální pedagogiku a vychovatelství.) Pouze tato vyučující se zúčastnila krátkodobých vzdělávacích akcí se zaměřením na dramatickou výchovu v základní škole. Její osobnostní a odborné předpoklady se v úrovni výuky projeví výrazně pozitivně. Učitel 5. ročníku čerpá při přípravě výuky ze znalosti skupinových a kolektivních her. Všichni učitelé měli pro přípravu výuky k dispozici

základní odbornou literaturu. Absence dalšího vzdělávání v daném oboru však byla zřejmá. Výrazným nedostatkem byly celkově nepostačující prostorové podmínky učeben. Škola nemá pro tento předmět jiné vhodnější prostory. V případě příznivého počasí je využíváno i hřiště nedaleko školy.

Organizace výuky, uplatněné metody a formy práce úzce vycházely z celkových odborných a osobnostních dispozic vyučujících. Ve 2 sledovaných hodinách docházelo k navození situací směřujících k individuálnímu rozvoji osobnosti žáků a jejich sociálních dovedností. Příznivá nestresující atmosféra podporovala pozitivní prožívání jednotlivých činností, nechyběly prvky relaxace a vnímání vlastní osobnosti. Využity byly prvky hudební, pohybové a tělesné výchovy, méně zdařile prvky českého jazyka a přírodovědy.

K negativním momentům, neslučitelnými s vlastními cíli předmětu, dospěla sledovaná výuka ve 4. ročníku. Při zřejmě dobře zamýšleném sledu her nebyly pedagogicky adekvátním způsobem zvládnuty některé nepřiměřené reakce jednotlivců a nakonec ani celá skupina žáků. Bylo zřejmé, že již úvodní motivační část nebyla dostatečně přesvědčivá. Učitelka se nedokázala blíže identifikovat se skupinou, její dominantní role neodpovídala specifickým zvláštnostem práce v dramatické výchově. Celkové vyznění výuky bylo ve svém důsledku kontraproduktivní. Z celkového pohledu se daří plnit výchovný a vzdělávací záměr předmětu ve vztahu ke vzdělávacímu programu pouze částečně. Cenné jsou zejména některé činnostní momenty, které dílčím způsobem podporují osobnostní a sociální rozvoj žáka. Dané podmínky, především personální, neumožňují plné rozvíjení a kontinuitu metod a specifických způsobů práce v dramatické výchově.

Kvalitu výuky charakterizují výrazná pozitiva, ale i závažné nedostatky. Celkové hodnocení odpovídá stupni průměrný.

Český jazyk 2. stupeň

Výuka probíhala v souladu s učebním plánem realizovaného vzdělávacího programu Základní škola. Učivo odpovídalo tématům osnov tohoto vzdělávacího programu. V tematických plánech vyučujících se neodrážejí specifické podmínky jednotlivých tříd. Jednotlivé okruhy učiva jsou naplánovány podle pořadí v učebních osnovách. V hospitovaných hodinách braly vyučující v úvahu potřeby žáků se specifickými poruchami v učení. Výukové cíle byly převážně stanoveny tak, že využívaly paměť žáků. Kladem bylo, že se učitelky snažily diferencovat učivo podle úrovně jednotlivých tříd.

Všechny vyučující splňovaly požadavek odborné a pedagogické způsobilosti. Dlouhodobě zastupující důchodkyně je odborně velmi kompetentní a příznivě přispívá k dobré úrovni výuky. Hospitované hodiny probíhaly v běžných třídách. Některé měly podnětnou výzdobu, některé nepůsobily příznivým dojmem. Vzhledem k nízkým počtům žáků nebylo na závadu, že třídy jsou poněkud malé. Žáci jsou vybaveni vhodnými učebnicemi. Učební pomůcky nebyly používány. V některých hodinách se běžně pracovalo s jazykovými příručkami. Školní knihovna je doplňována o doporučenou četbu žáků z finančních důvodů málokdy. Její fondy jsou zastaralé. Především se nakupují slovníky, encyklopedie apod. Učitelky používaly hodinách nakopírované texty.

Vyučující se snažily předat žákům co největší množství učiva formou výkladu. Cíle hodin z tohoto důvodu nebyly někdy zcela jasné. Vždy se však snažily, aby učivo bylo přiměřené věku a možnostem žáků. Braly ohled na žáky se specifickými potřebami. Učivo bylo podáváno tak, aby navazovalo na předešlou látku a byly vytvářeny komplexnější vědomosti žáků. Bylo pojato tak, aby bylo využitelné v praxi. Ve většině hodin se snažily učitelky udržet žáky v aktivitě a umožňovaly jim, aby aspoň část vyučování pracovali sami. Procvičování nebyl

věnován vždy dostatečný čas. Učitelky neměly ve všech případech zpětnou vazbu, zda všichni žáci učivo zvládli, zda je dokáží aplikovat.

Mnoho času se ve výuce věnovalo mluvnickému učivu a pravopisnému výcviku. Z písemných projevů žáků není zřejmý pozitivní kvalitativní posun. Rozvoj komunikativních dovedností nedostával v hodinách dostatečné místo. Organizace hodin a pokyny učitelek byly jednoznačné a přesné. Žáci se jimi bez problémů řídili. Kooperativní techniky učení byly užity výjimečně. Osobní kontrola práce žáků vyučujícími a okamžitá pomoc jednotlivcům nebyla vždycky dostatečná. Učivo bylo interpretováno věcně správně v souladu se současným stavem teorie a praxe.

Důležitou roli ve vyučování hrála vstupní motivace. Učivo bylo aktualizováno, aby žáci měli představu o jeho praktickém využití. Učitelky upozorňovaly žáky na obtížná místa a pomáhaly jim v práci názorem a návodem. V žákovských knížkách je zapsáno dostatek známek. Převažuje klasifikace z mluvnice, pravopisných cvičení a diktátů. Hodnocení verbálního projevu žáků je výjimkou.

Během vyučování nedocházelo k narušování pracovní atmosféry ani ve třídách, jež bylo označeno jako problémové. Vyučující a žáci mezi sebou komunikovali bez zábrán. Hodnocení žáků bylo zdůvodněné. Učitelky kladně ovlivňovaly žáky kulturním vystupováním, úpravným zevnějškem a kultivovaným jazykem

Kvalita výuka byla v dílčích závěrech hodnocena jako průměrná a velmi dobrá. Celkově byla kvalita výuky hodnocena jako průměrná.

Dějepis

Učivo je podle tematických plánů vyučujících členěno do jednotlivých ročníků v souladu s platnými učebními osnovami. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Časová dotace odpovídá učebním plánům. Učební cíle pro každou ze sledovaných hodin byly vytýčeny v souladu se zásadami soustavnosti. Učivo bylo podáváno věcně správně. Příprava na hodiny byla po této stránce bezchybná. Vyučující jsou pedagogicky a odborně způsobilí, což přinášelo věcnou správnost výuky, rozmanitost metod a funkční používání učebních pomůcek, které jsou pravidelně doplňovány. Používají se i vhodné starší pomůcky, např. nástěnné mapy. Velmi dobrou úroveň má videotéka z nových a nejnovějších dějin.

Vyučovací hodiny měly standardní stavbu. Převažoval výklad dokumentovaný příhodným materiálem. Do některých hodin bylo citlivě zakomponováno promítání emotivně působivých pořadů na téma 2. světové války. Pojetí vyučování odpovídalo úrovni jednotlivých tříd, lišilo se i v paralelních třídách. Výklad měl přiměřené tempo, objasňovány při něm byly neznámé pojmy. Doplňován byl plánovanými žákovskými referáty. Častá byla práce žáků s textem v učebnici, vyhodnocování uvedených tabulek. Rozvíjeny byly vyjadřovací schopnosti žáků na základě porozumění textu. Využívána byla diskuze na aktuální témata, čímž byl podněcován zájem žáků o vyučování. Opravdová snaha, aby se žáci aktivně účastnili výuky, byla někdy znehodnocována spěchem, vyplývajícím z množství naplánovaného učiva. Nedostatkem bylo, že některé historické události, které mají návaznost na současné problémy světa, nebyly uvedeny do kontextu s dneškem. Významné místo měly informace o dějinách Blatné a jejího okolí.

Žáci se velmi rychle soustředovali na práci. Při výkladu byli pozorní. O učivo projevovali zájem, který vycházel z toho, že mají vcelku dobré znalosti a chápou souvislosti historických jevů. Výklad byl aktualizován a žáci byli nuceni vyjadřovat vlastní názor a zaujímat stanoviska. V závěru hodin byl vyhrazen dostatečný prostor pro shrnutí učiva a závěrečné opakování. Účelně byla využívána práce žáků s učebnicí. Látka byla podávána věcně správně a v souladu

s moderními historickými poznatky. Poznámky v sešitech žáků mají vybavovací charakter.

Vyučující motivovali žáky pozitivním hodnocením k lepším výkonům. Nevhodným se však jevilo, že žáci dostávali známky do žákovských knížek i za zcela epizodické znalosti. Hodnocení probíhalo i neformálními způsoby. Ve všech hodinách vládly velmi pěkné vztahy. Vyučující citlivě předcházeli možným nedostatkům v chování žáků. Snažili se vcítit do jejich pocitů, chápat jejich názory a citlivě je korigovat. Pozitivní vztahy v hodinách vytvářely tolerantní a podnětné pracovní prostředí. Učitelé respektovali psychické potřeby jednotlivců.

Kvalita výuka byla v dílčích závěrech hodnocena jako průměrná a velmi dobrá. Celkově byla kvalita výuky hodnocena jako velmi dobrá.

Německý jazyk

Výuka byla sledována u tří učitelek ve 4. až 9. ročníku. Časová dotace předmětu byla v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola a s učebním plánem pro třídy s rozšířeným vyučováním jazyků. Obsah učiva vychází z požadavků jednotlivých etap jazykového vzdělávání určených osnovami. Členění učiva do jednotlivých ročníků se opírá především o strukturu používaných, MŠMT schválených, učebnic. Na tomto podkladu byly zpracovány ročníkové plány učiva. Stanovené výukové cíle a plánované učivo dostatečně zohledňovaly aktuální složení tříd. Potřeby žáků se specifickými poruchami učení byly respektovány. Požadované náročnější cíle byly v souladu s osnovami stanoveny ve skupinách žáků s rozšířenou výukou jazyků (němčina jako druhý cizí jazyk). Možnosti vyučujících z hlediska přípravy výuky byly do určité míry limitovány danými prostorovými a materiálními podmínkami.

Na 1. stupni vyučují dvě odborně a pedagogicky způsobilé učitelky, z toho jedna se zaměřením na 2. stupeň základní školy. Personální podmínky byly ve vztahu ke kvalitě výuky zárukou průměrného standardu s dílčími klady i nedostatky. Na 2. stupni, především od 7. ročníku a ve třídách s rozšířenou jazykovou výukou, vyučovala odborně a pedagogicky způsobilá učitelka. Její vysoká jazyková a metodická erudice se projevila ve výrazně vyšší kvalitě výuky.

Prostorové podmínky odpovídaly základním psychohygienickým zásadám, jejich standard však byl celkově nízký. Ani pro skupiny žáků s rozšířenou jazykovou výukou nebyla k dispozici odborná jazyková učebna. Ve třídách byl většinou nedostatek nástěnných map, tabulových a obrazových materiálů pro jazykovou výuku. Základní pomůcky musely být do tříd donášeny. Z didaktické techniky byl využíván pouze přenosný magnetofon. Učebnice s novým německým pravopisem měli žáci k dispozici, tak jako různé další soubory učebnic a starší slovníky. Z hlediska organizace a průběhu sledovaných hodin nevznikaly situace odporující zásadám psychohygieny. Zařazení němčiny na pátou vyučovací hodinu ve 4. ročníku však nebylo z tohoto hlediska optimální (souvislost s problematikou personálního zajištění jazykové výuky ve skupinách žáků).

Při sledování výuky od 4. do 9. ročníku nebyly formy a metody jednotlivých vyučujících stejně efektivní. Výuka v jednotlivých etapách neměla kvalitativně vyváženou úroveň. Na 1. stupni a v 6. ročníku se objevilo uplatňování zastaralých výukových stereotypů, které zejména z hlediska jednostranně používaných forem plně neodpovídalo soudobým požadavkům aktivního jazykového vzdělávání. Nedostatečně byly rozvíjeny schopnosti vést jednoduché dialogy, nedostatky byly v úrovni osvojování základů správné výslovnosti. Výuka postrádala charakter tvořivých činností, tím byl omezen i její motivační dopad. Žáci byli velice málo vedeni k samostatnosti a k sebehodnocení. Na druhé straně měla výuka ustálený řád. Účelně byly využívány pracovní sešity k učebnicím. Celkově méně efektivním, ale přesto systematickým způsobem, byly jednotlivé složky jazykového vzdělávání žáků rozvíjeny. V 5. třídě (učitelka 1.

stupně) byly výrazněji zařazovány rozmanité formy práce ve dvojicích, ve skupině, hry i mimojazykové činnosti. Jejich význam spočíval zejména ve výrazné aktivizaci a v kladné motivaci žáků. Předpoklady pro dosahování celkově vyšší kvality výuky narážely na limity v úrovni jazykové vybavenosti učitelky.

Na 2. stupni byla v 7. až 9. ročníku zjištěna výrazněji kvalitnější výuka, z toho se ve dvou skupinách žáků jednalo druhý cizí jazyk v rámci rozšířené výuky jazyků. Výuka se vyznačovala mimořádnou vyrovnaností z hlediska odborných, metodických a pedagogických aspektů. Struktura hodin a střídání organizačních forem zaručovaly výraznou efektivitu průběhu výuky a stálou aktivitu žáků. Vzorový a motivačně působivý ústní projev učitelky byl základem pro rozvíjení poslechu s porozuměním a hovorových dovedností žáků. Probírána byla zajímavá témata s aktuální slovní zásobou a s interkulturními prvky. Dostatečně bylo zařazováno psaní, různé domácí úkoly. Dobře bylo pracováno s učebnicemi, pracovními sešity, slovníky, pravidelně byl využíván magnetofon. Žáci byli průběžně hodnoceni, povzbuzováni, osobnost žáka byla respektována. Po každé učebnicové lekci jsou zařazovány písemné testy. Výrazným kladem byla nestresující, klidná pracovní atmosféra hodin s dostatečnými motivačními podněty. Komunikace byla založena na vzájemné důvěře. Žáci vyučující plně respektovali, k výuce projevovali pozitivní vztah.

Sledovaná výuka v 7. až 9. ročníku měla výraznou převahu pozitiv se znaky příkladné pedagogické práce. Celková úroveň vzdělávání v předmětu německý jazyk byla vzhledem k podmínkám a dílčím nedostatkům v nižších ročnících hodnocena stupněm průměrný.

Přírodověda, přírodopis, chemie

Časové dotace předmětů a zařazení tematických celků do jednotlivých ročníků odpovídalo používanému vzdělávacímu programu. Podle záznamů v třídních knihách bylo vyučováno učivo v souladu osnovami. Laboratorní práce byly zařazeny v návaznosti na jednotlivé tematické celky. Hospitováno bylo ve 3 hodinách přírodovědy, 4 hodinách přírodopisu a 3 hodinách chemie. Výuka byla zajištěna vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro základní školu. Pro výuku přírodopisu a chemie jsou zařízení odborné učebny a kabinety. Pomůcky pro zajištění názorné výuky byly plně využity. Žáci mají kvalitní učebnice a pracovní sešity. Věcná náplň výuky odpovídala věku žáků a stanoveným výukovým cílům. Vhodně byly využity příležitosti k výchově ekologického citění.

Nejlépe bylo činnostní učení zajištěno ve dvou hodinách přírodopisu, kde se vyučující dařilo zaměstnat žáky vyhledáváním klíčových informací v odborném textu (učebnice, pracovní texty, obrazová dokumentace). Žáci byli vedeni k tomu, aby samostatně objevené poznatky vysvětlovali učiteli, spolužákům nebo písemně zpracovali krátký zápis. Pozornost žáků byla příznivě ovlivněna oznámením programu hodiny a jejích dílčích cílů. Efektivnímu učení napomáhalo rozdělení učiva do menších myšlenkových celků, ve kterých se opakovalo vyhledání určené informace, její zpracování a využití. Motivací žáků byla jejich osobní samostatnost a zodpovědnost za výsledek vlastní práce. Žákům bylo svěřeno rozhodování jak objevit nové poznatky a jak je využít ve vlastních krátkých výkladech, popisech nebo při pozorování přírodnin. Novost, objevnost a samostatnost učení byly z hlediska žáků nejlépe zajištěny tím, že vyučující omezila předávání hotových informací. Klíčové poznatky byly cílem žákova samostatného učení. V rámci samostatné práce měli žáci možnost diferencovat rozsah práce, postup a tempo dle svých možností.

V některých vyučovacích hodinách nebylo činnostní učení žáků, požadované přijatým vzdělávacím programem, efektivně využíváno. Problémem těchto vyučovacích hodin byla organizace samostatné práce žáků. Vyučující byli na samostatné práce žáků materiálně a odborně velmi dobře připraveni. Nedodržovali však některé metodické zásady a samostatnou práci žáků

částečně změnili na frontálně řízené praktické činnosti, zbavené z hlediska žáků samostatnosti, objevnosti a zodpovědnosti za vlastní rozhodování.

Ve všech sledovaných hodinách byla zajištěna odborná správnost učiva, logický sled poznatků. Převažovalo přátelské vystupování učitelů a jejich kvalitní komunikace. Výkony žáků byly hodnoceny objektivně. Žáci byli převážně ukázněni, dodržovali požadovaná pravidla. Jejich výkony odpovídaly požadavkům vyučujících a použité organizaci výuky.

V dílčích hodnoceních byla kvalita vyučování hodnocena stupni vynikající, velmi dobrý, průměrný. Celkově byla kvalita výuky přírodovědy, chemie a přírodopisu hodnocena stupněm velmi dobrý.

Hodnocení kvality vzdělávání

Příkladná kvalita vzdělávání byla zjištěna ve výuce matematiky na 1. stupni. Velmi dobrá kvalita vzdělávání byla zjištěna v českém a německém jazyce na 2. stupni, dějepisu, chemii, přírodopisu a přírodovědě. Průměrná kvalita vzdělávání byla zjištěna ve výuce německého jazyka na 1. stupni a v dramatické výchově. Trvalé problémy vyvolává nestandardní velikost učeben. Rozvoj výukových metod založených na samostatné práci žáků má pomalé tempo. Povinná školní výuka je iniciativně doplněna zájmovými činnostmi, návštěvami kulturních akcí, vystoupeními žáků, účastí v soutěžích.

Celkově byla kvalita vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Výuka probíhá podle schválených učebních plánů a osnov. Ředitelka školy vyžaduje od vyučujících přípravu tematických plánů. Tím je zajištěno plánovité rozdělení tematických učebních celků do jednotlivých ročníků a vhodné hodinové dotace pro konkrétní učivo. Plnění těchto plánů je vedením školy kontrolováno. Mezi jednotlivými třídami nebyly zjištěny žádné podstatné rozdíly ve výběru učiva a jeho časovém zařazení. Záznamy v třídních knihách odpovídaly plánovaným cílům.

Řízení školy vychází z koncepce zpracované v roce 1998. Jednotlivé záměry jsou upřesňovány v ročním plánu. Hodnocení dosažených výsledků je uváděno ve výroční zprávě. Informace o používaných vzdělávacích programech mají pro veřejnost nízkou vypovídací hodnotu.

Škola se zaměřuje na rozvoj zájmových aktivit žáků. Tato činnost je podložena kvalitní nabídkou volitelných předmětů, nepovinných předmětů, zájmových kroužků, a dalších školních akcí (divadla, zájezdy, kino, exkurze, výlety). Trvalá pozornost je věnována přípravě veřejných vystoupení školy. Žáci mají dostatek příležitostí k prezentaci výsledků vlastní vzdělávací a zájmové činnosti. Informace školy o těchto činnostech jsou podrobné, umožňují sledovat a hodnotit iniciativy školy.

Žáci se podílejí na výzdobě školy. Učitelé se věnují přípravě žáků na soutěže nebo zapojení v ekologických projektech. Tyto činnosti jsou spojovány s rozvojem zájmu a prevencí negativních sociálních jevů (drogy, šikana, vandalismus). Výuka práce s výpočetní technikou je zajištěna formou volitelného a nepovinného předmětu. Škola je připojena na internet, využíváný např. v předmětu ekologická praktika.

Informace o charakteru vzdělávacího programu Obecná škola a Základní škola jsou před zápisem do prvních tříd zajištěny pouze slovním podáním ředitelky školy. Program Obecná škola je doporučován rodičům, jako pomalejší vzdělávací program, ve kterém se více zohledňují individuální vzdělávací potřeby žáků.

Z výsledků inspekční činnosti vyplynulo, že třídy 1. stupně sice mají dva různé vzdělávací

programy, ale používají převážně stejné učebnice, pracovní sešity a tematické plány. Rozdíly v plánovaných výukových cílech a realizaci obou vzdělávacích programů jsou minimální (např. v 1. a 2. ročníku, vyučovaném podle programu Obecná škola, který je nabízen jako výuka s pomalejším postupem, je ve skutečnosti dokonce o dvě hodiny českého jazyku týdně méně, než ve třídách vyučovaných podle programu Základní škola). Vzdělávací program Obecná škola má zařazenou výuku předmětu dramatická výchova. Pro výuku tohoto předmětu jsou velmi ztížené podmínky. Ve třídách není prostor pro hry, cvičení a dramatické improvizace. Tento nedostatek je částečně eliminován výukou na hřišti, nebo v přírodě.

Do I. A, kde je používán vzdělávací program Obecná škola, dochází 16 žáků, v I. B, kde je vyučováno podle vzdělávacího programu Základní škola, je zařazeno 27 žáků.

Informace o organizaci školního roku, včetně jejího personálního zajištění, jsou rodičům poskytovány písemnou formou. Součástí písemných informací pro rodiče je řád školy. Jeho dodržování je podkladem pro klasifikaci chování žáků a použití výchovných opatření. Povinná dokumentace školy je vedena pečlivě, správně. Operativní řízení spojené s uplatněním právní a jiných předpisů je prokazatelné, systematické. Motivace pracovníků je spojována s vytvářením vhodných pracovních podmínek. Kritéria hodnocení pracovníků školy jsou zpracována a jsou pracovníkům předem známá.

Učitelé jsou vybaveni kvalitními učebnicemi a pomůckami. Informovanost vyučujících o právních předpisech je zajištěna. Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků. Daří se zajistit přípravu učitelů pro nové vzdělávací činnosti (výpočetní technika, rodinná výchova, příprava na povolání). Problémem je získávání učitelů cizích jazyků, což je důvodem, proč dochází k postupnému ukončování rozšířené výuky cizích jazyků.

Kontrolní úkoly vedení školy jsou rozděleny na jednotlivé týdny a měsíce. Souhrn jednotlivých kontrolních úkolů rovnoměrně postihuje pedagogickou, materiální, personální, provozní oblast. Péče o bezpečnost žáků je součástí postupů stanovených předpisy BOZP. Sledování úrazů, jejich evidence a odškodňování je vedeno na stanovených tiskopisech. Kontrola a hodnocení výsledků pedagogické práce jsou prováděny.

Pro hodnocení dílčích postupů řídicí práce v návaznosti na hospitační činnosti byly použity stupně velmi dobrý a průměrný. Celkově byla kvalita řízení s ohledem na ztížené prostorové podmínky hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace základní školy podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Dokumentace ředitelky školy - koncepce, roční plán činnosti.
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000.
- Tematické plány vyučujících.
- Žákovské knížky, sešity žáků, písemné práce žáků.

ZÁVĚR

Positiva jsou tvořena především plánovitým přístupem k výběru učiva a pečlivou odbornou a materiální přípravou. Rozvoj vzdělávacích metod a forem práce ve vztahu k přijatým vzdělávacím programům má spíše průměrnou úroveň. Rozdělení, kontrola a plnění

povinností školy spojených s dodržováním vnějších a vnitřních předpisů je pečlivé, operativní, vhodně působí na klidnou atmosféru školy a příznivé pracovní podmínky.

Úroveň školy byla hodnocena jako velmi dobrá.

Doporučení:

- *zvážit odůvodněnost nabídky dvou podobných vzdělávacích programů*
- *iniciativněji využívat pedagogický záměr zvoleného vzdělávacího programu*

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jana Dostálová	v. r.
Členové týmu	Mgr. Jindřich Bešťák	v. r.
	Jiří Horák, prom. historik	v. r.
	Miloš Vogeltanz	v. r.

Ve Strakonících dne 28. května 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. června 2001

Razítko

Ředitelka školy **Podpis**

Mgr. Marie Šampalíková

v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný

Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohroží průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Referát školství OÚ Strakonice, Velké nám. 216	19. června 2001	100/01
MÚ Blatná, T. G. Masaryka 388 01 Blatná 322	19. června 2001	101/01

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		nebyly podány